

Nasjonal delprøve i medisinstudiet – oppsummering av piloter 2017-19

Rapport 2019

Innhold

1. Arbeidsgruppens arbeid og organisering.....	4
2. Hovedkonklusjoner og anbefalinger.....	4
3. Forankring av en felles eksamen.....	4
Nasjonal eksamen eller felles eksamen?	5
Formell og institusjonell forankring av en felles eksamen.....	5
Styring og struktur som ivaretar krav til representasjon og forankring	7
Forankring av sensurvedtakene	8
4. Arbeidsform.....	9
Fagkomiteer-fagfellelvurdering	9
Arbeid med flervalgsdatabasen.	10
Tidsplan oppgaveproduksjon	10
Oppgaveutvelgelse	11
6. Håndtering av utsatt prøve og konte	11
7. Anbefaling om lengde og omfang (tid, antall spørsmål og faglig sammensetning) inkludert forslag til et rammeverk.....	12
Analyse av resultater	13
Standardsetting	16
Tidsbruk	16
8. Anbefaling om studieadministrative aspekter	17
Håndtering av forlenget tid/tilrettelegging på eksamen	18
Tillatte hjelpemidler	18
Målformer.....	18
Begrunnelse på egen besvarelse etter eksamen	19
Håndtering av klager på formelle feil og klage på karakter	20
Hvordan be om begrunnelse på karakter og sende inn klager?	22
Klagenemnd	22
9. Anbefaling om praktisk avvikling	23
10. Studentenes perspektiver	24
Prøven og oppgavenes relevans	24
Praktiske og tekniske rammer rundt prøven.....	24

Tidsbruk	24
Prøvens fremtid	25
11. Økonomi og budsjett	26

Nasjonal delprøve i medisin: <http://www.med.uio.no/om/prosjekter/nasjonal-delpreve-medisin>

UiO : Universitetet i Oslo

UNIVERSITETET I BERGEN

NTNU
Kunnskap for en bedre verden

UiT / HOGSKOLEN I TROMSØ
UNIVERSITET

1. Arbeidsgruppens arbeid og organisering

Arbeidsgruppen har i perioden hatt regelmessige møter per telefon og har vært samlet til sensurmøtet. Sekretariatet har fulgt opp oppgaveproduksjonen og fagfelleevalueringen. Et hovedtema i perioden har vært hvordan nasjonal delprøve skal videreutvikles mot en eventuell felles eksamen, og i hvilket tempo dette kan gjøres.

Styringsgruppen ba i møte 26. april 2019 arbeidsgruppen om å utarbeide en rapport som oppsummerer de tre pilotene som har vært gjennomført (2017-2019) og om å gi anbefalinger til hvorvidt det er tilrådelig å etablere en felles eksamen fra 2021, og hvordan dette i så fall bør forankres og gjennomføres.

2. Hovedkonklusjoner og anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler

- Nasjonal delprøve videreutvikles og etableres som en felles digital eksamen for de fire studiesteder
- En felles digital eksamen avvikles helt mot slutten av studiet, 3-4 uker før avslutning av studiet
- Eksamen avvikles over 4-5 timer med 140-180 spørsmål av flervalgstype – hvor kandidatene testes i evne til klinisk resonnement
- Flervalgsoppgavene utarbeides av fagkomiteer med bred representasjon fra alle studiesteder
- Alle spørsmål gjennomgås av fagfeller
- Eksamen med fasit offentliggjøres umiddelbart etter at den er avholdt, studentene har en uke på seg til å komme med tilbakemeldinger
- Eksamen sensureres av en eksamenskommisjon som er bredt sammensatt inklusive studentrepresentanter (medlemmer av arbeidsutvalget)
- Det praktiske arbeid med eksamen gjøres av et arbeidsutvalg – med akademiske og administrative representanter samt studentrepresentanter fra alle fire studiesteder.
- En felles digital eksamen kommer i tillegg til de eksamener som de ulike studiesteder avholder. Der står det enkelte studiested fritt til å velge å la en felles digital eksamen erstatte eventuelle andre skriftlige eksamener.
- En felles digital eksamen skal omfatte alle kliniske og parakliniske fag, men ikke rene basalfag. Fordelingen mellom fagområder skal basere seg på et offentlig tilgjengelig rammeverk.
- En felles digital eksamen bør kunne avvikles første gang våren 2021. I 2020 planlegges det gjennomført ytterligere to piloter.

3. Forankring av en felles eksamen

Nasjonal delprøve er et samarbeidsprosjekt mellom de fire medisinske fakultetene. Prosjektet har hatt som utgangspunkt å utvikle en obligatorisk delprøve/test som på sikt skulle kunne bli en felles eksamen. Å ta steget videre fra delprøve til eksamen forutsetter en avklaring av formell innramming av prøven, samt institusjonell forankring gjennom tilpasning til fakultetenes egne forskrifter for studier og eksamen og tilstrekkelig styring og medvirkning mellom studiestedet og arbeidet som gjøres rundt eksamen. Dette gjelder både ressurser og representasjon, og kobling opp mot det faglige rammeverket og innholdet på den enkelte eksamen. Videre krever det gjennomtenkte og avklarte

rutiner for hvordan en slik eksamen balanserer behovet for at saksbehandling som sensurvedtak, håndtering av begrunnelser og klager med mer er forankret i lokale rutiner og studieadministrative systemer, samtidig som hovedprinsippene ved en felles eksamen ivaretas tilstrekkelig. Prinsippet om likebehandling må tas i betraktning, i tillegg til at det ikke bør oppstå stor ulikhet i håndtering av deler av eksamensprosessen fordi det utvikles lokale variasjoner. Det må være en avklart balanse mellom lokale regler og saksbehandling opp mot sentral koordinering. Studieadministrative rutiner rundt eksamensarbeidet drøftes nærmere i kapittel 8.

Nasjonal eksamen eller felles eksamen?

I steget fra delprøve til eksamen må begrepsbruken tas opp til vurdering. «Nasjonal deleksamen» er etablert og brukes om deleksamener på f. eks. sykepleiestudiet (2. studieår), lærerutdanningen (1. studieår) og revisorutdanningen (3. studieår). I forbindelse med en prøve som avvikles siste semester av medisinstudiet, kan en slik begrepsbruk gi feil assosiasjoner. En «nasjonal deleksamen» kan gi inntrykk av en statseksamen eller autoriserende eksamen. De viktigste begrunnelsene bak nasjonal delprøve i medisin har vært å utarbeide en basis for en mulig felles eksamen samt å gi tilbakemelding til studiestedene, benchmarking og kvalitetsutvikling i studiene, og å fremme læring hos studentene. Nasjonal delprøve har ikke hatt som ambisjon å danne basis for en avsluttende autoriserende eksamen. «Felles eksamen» er derfor et mer presist begrep som representerer at denne eksamen er et samarbeidsprosjekt mellom de medisinske fakultetene. Arbeidsgruppen vil i det videre omtale en fremtidig eksamen som videreutvikles på grunnlag av nasjonal delprøve som «felles eksamen».

Formell og institusjonell forankring av en felles eksamen

Å etablere en felles eksamen i et profesjonsstudium hvor en felles eksamen ikke er forskriftsfestet og nedfelt i rammeplan er et nybrottsarbeid. Andre studier på høyskole og universitetsnivå med nasjonale eksamener er omfattet av rammeplaner, som sykepleie og lærerutdanningen hvor en slik eksamen er bestemt.

I [UH-loven kapittel 3, Faglige bestemmelser – akkreditering § 3-9. Eksamen og sensur](#) står det at «(2) Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatens selvstendige arbeid i høyere grad. Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning til alle eksamener.»

Videre:

«(7) Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener og prøver, herunder vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt og for adgang til ny praksisperiode og bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. For utdanninger med nasjonale rammeplaner fastsatt etter § 3-2 annet ledd må forskriften ta utgangspunkt i de eventuelle generelle bestemmelser om eksamen og sensur som gis i rammeplanen. Styret kan delegere til avdeling eller grunnenhet å gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.»

I henhold til UH-loven er det visse krav til eksamen og sensur, men det er institusjonene selv som bestemmer hvordan eksamen skal utarbeides. Arbeidsgruppen kan ikke se at det er noe hinder for å inngå et samarbeid på tvers av studiesteder om en eksamen.

I UiOs forskrift for studier og eksamen åpnes det i [§ 5-7 \(1\) Gjennomføring av eksamen](#) for at «Fakultetet har ansvaret for gjennomføringen av eksamen i emner som fakultetet administrerer. Fakultetet selv kan i nærmere regler til § 5-7 fastsette bestemmelser om gjennomføringen av fakultetets eksamener.» I forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) [§5-3 Eksamensavvikling](#) er det rektor som fastsetter regler for eksamensavvikling. I [§9b reglement om opptak, studier og eksamen ved Universitetet i Bergen](#) står det at eksamensform skal bestemmes i studieplanen. I tillegg åpnes det i §25 for at universitetsdirektøren eller det enkelte fakultet kan gi utfyllende regler. I [Kapittel 3 §10 Forskrift for eksamener ved UiT](#) står det at eksamensordningen skal være fastsatt i emnebeskrivelsen. Det er arbeidsgruppens oppfatning at studieforskriftene ved de ulike studiestedene åpner for at et samarbeid om en felles eksamen kan inngås.

Medisinstudiene har ingen overordnet rammeplan eller felles overordnet programbeskrivelse hvor det kan forankres at studiet har en felles eksamen. Alle studiestedene har imidlertid lokale programbeskrivelser og emnebeskrivelser som beskriver studiets oppbygning og innhold, og som inneholder punkt om eksamen og vurdering. En felles skriftlig eksamen på siste semester kan nedfelles i programbeskrivelsene eller emnebeskrivelsene ved alle studiesteder, og vil således være bindende.

Det er avgjørende at studiestedene er representert og har tilstrekkelig innflytelse på utformingen av eksamen og eksamensarbeidet. Lovverket er tydelig på at det er og blir det enkelte studiesteds ansvar å sikre at egne studenter testes tilstrekkelig i henhold til læringsmålene i emnebeskrivelsene og at de oppfyller kravet til en bestått eksamen. Likeledes er det hvert enkelt fakultet som kan tildele graden til de uteksaminerte kandidatene. Det betyr at utforming av eksamensoppgaver og sensurering må ha en klar forankring i den enkelte institusjon og den enkelte emnebeskrivelse. For å minimere lokale variasjoner ved innføring av en felles eksamen, mener arbeidsgruppen at det bør utformes forslag til et felles sett med rammer til implementering i emnebeskrivelsen for siste semester ved de fire studiestedene.

Ved nasjonal eksamen for lærerutdanningene er det for eksempel innhentet formell oppnevning av eksamenskommisjonen fra hver enkelt samarbeidende institusjon. Denne måten å løse forankringen av eksamenskommisjonen på er unik, men kan tjene som et eksempel på løsning som også kan benyttes av medisin. Alternativt kan det defineres i en samarbeidsavtale hvem som er oppnevnt fra hvert enkelt studiested, slik at signeringen av samarbeidsavtalen gir en formell avtale for eksamenskommisjonen.

Det må også etableres en struktur for styring og ledelse av en felles eksamen. Strukturen bør være definert i en samarbeidsavtale som inngås mellom fakultetene. I alt arbeid er det avgjørende at hvert fakultet er riktig representert på samtlige nivå. Noe annet vil for det første rukke ved det formelle grunnlaget, og for det andre svekke legitimiteten til eksamen ved det studiestedet som er mangelfullt representert.

Arbeidsgruppens anbefaling:

UiO • **Universitetet i Oslo**

UNIVERSITETET I BERGEN

NTNU
Kunnskap for en bedre verden

UiT / NORDISKE ARKTISKE
UNIVERSITET

1. Det bør utformes forslag til et felles sett med rammer til implementering i eksisterende emnebeskrivelser ved de ulike studiestedene for siste semester.
2. Det bør defineres i en samarbeidsavtale hvem som er oppnevnt fra hvert enkelt studiested til eksamenskommisjonen. Oppnevning av medlemmer i arbeidsutvalget bør skje etter godkjenning av en styringsgruppe. Likeledes bør oppnevning av medlemmer i en evt. felles eksamenskommisjon også godkjennes av styringsgruppen.

Styring og struktur som ivaretar krav til representasjon og forankring

I prosjektfasen har studiedekanene eller programleder fra hvert av studiestedene vært styringsgruppe for arbeidet. Dekanene har vært eiere.

Drift og oppfølging av den daglige aktiviteten har vært håndtert av et sekretariat bestående av en faglig leder og en administrativ koordinator. Drift og videreutvikling av essensielle IT-løsninger har vært ivare tatt av en egen ressurs.

Strukturen med et sekretariat og et arbeidsutvalg der hvert av studiestedene er representert bør videreføres. Det bør også være studentrepresentasjon i arbeidet, men ikke i arbeidet før eksamen. Dette er av sikkerhetsgrunner, for å eksempelvis hindre at utvalgte studenter kan risikere å bli utsatt for utilbørlig press om å lekke eksamensinformasjon. Linjen med en styringsgruppe der studiedekaner/programledere fra hvert sted er representert bør videreføres. Dette vil sikre dialog og kontinuerlig involvering både drift og videreutvikling av en fremtidig eksamen.

Sekretariatet vil håndtere den løpende produksjonen av eksamensoppgavene, gjennom koordinering av oppgaveskrivingen, fagfelleevalueringen samt koordinere avvikling, eksamenskommisjonens arbeid og etterarbeidet etter eksamen.

Sekretariatets arbeidsoppgaver vil bli relativt omfattende i en driftsfase. Samtidig vil de enkelte studiesteder i noen grad avlastes. Arbeidsgruppen ser det som nødvendig at det avsettes midler til en sekretær for arbeidsutvalget i vesentlig mer enn en 40% stilling slik Nasjonal delprøve per i dag har.

En eksamenskommisjon bør opprettes, med tre representanter fra hvert studiested. Disse bør ha bred kompetanse og erfaring med eksamensarbeid i studiets siste år. Medlemmene må oppnevnes med en funksjonstid som sikrer god kontinuitet, dvs. minimum 3 år. Medlemmene av eksamenskommisjonen bør også ha ansvar for gjennomgang og godkjenning av oppgavene som skal benyttes på den enkelte prøve.

Eksamensoppgavene bør fortsatt utformes med utgangspunkt i lærerkreftene fra det enkelte studiested. Dette vil bidra til å sikre at oppgavene har en tilknytning til læringsutbyttene lokalt, og sikre at oppgavene er i tråd med hva som er undervist ved det enkelte sted. I tillegg bidrar utformingen av oppgaveprosessen til diskusjon om den enkelte oppgave tester det som er forventet at en nyutdannet lege skal kunne. Dette er kvalitetssikrende. Komitéstrukturen foreslås derfor videreført.

Forankring av sensurvedtakene

Selv om det er mulig å løse det formelle rundt oppnevning av en felles eksamenskommisjon er det likevel mulig å tenke seg flere måter for hvordan sensurarbeidet og -vedtakene kan forankres i de ulike fakultetene:

- **Lokal sensur.** En løsning er at selve eksamensoppgavene utarbeides i fellesskap, og der eksamensdagen er lik for alle fakultetene slik at alle studenter får sin siste skriftlige eksamen på samme dag. Sensuren kan deretter oversendes til en lokal eksamenskommisjon, som vurderer resultatene og gjør eventuelle justeringer ut i fra psykometri.
- **Felles sensur.** En annen løsning er at sensuren i tillegg til oppgaveutviklingen gjøres i et fellesskap. I en slik modell slås resultatene sammen og psykometri kjøres på alle resultatene totalt.
- **Samarbeidende sensur,** En tredje måte å løse forankringen av eksamenskommisjonen og sensurvedtakene i det lokale på er å utvikle en modell der studiestedene oppnevner separate eksamenskommisjoner/sensurmøter som samarbeider nært med hverandre ved godkjenning av oppgaver og sammen utfører sensuren. En slik modell vil imidlertid kunne bli tung, gitt at en eksamenskommisjon på skriftlig eksamen 12. semester består av 10-12 personer.

Den andre løsningen gir uten tvil best kvalitet på sensuren, og underbygger at en løsning med en felles eksamenskommisjon er mest hensiktsmessig i forhold til målsetningen med tiltaket bak videreutviklingen av nasjonal delprøve.

Administrativ ledelse av det praktiske arbeid

Modellen med en arbeidsgruppe sammensatt av dels akademiske og dels administrative representanter samt studentrepresentanter fra alle fire studiesteder har fungert godt. Ved en konvertering fra piloter til en felles digital eksamen kan man beholde denne organiseringen. Det er viktig med en kontinuitet i dette arbeidet, representanter til et slikt arbeidsutvalg bør velges for minimum 3 år, også studentrepresentantene bør velges slik at man sikrer adekvat kontinuitet. Arbeidsutvalget bør få mulighet til å avgjøre hvordan dette organiseres ytterligere, men det er rimelig at det er tilsatt en person i deltidsstilling som fungerer som arbeidsutvalgets sekretær. Arbeidsutvalget bør ledes av en av de akademiske representantene. Denne funksjonen bør gå på omgang mellom studiestedene.

Arbeidsgruppens anbefaling:

Arbeidsgruppen mener at sensureringen bør skje gjennom en felles, representativ eksamenskommisjon (dvs. alternativ 2 ovenfor). Her bør også 2-4 studenter, alternativt nylig uteksaminerte leger være med. Erfaringen med deltagelse fra studentene i arbeidsgruppen og i sensurmøtet under de tre pilotene som har vært avviklet er meget gode. Studentrepresentantene har bidratt aktivt til å drøfte oppgavenes innhold opp mot undervisning og læringsutbytter på eget lærested, og til å gi innspill til hvordan prøven kan videreutvikles. Også når det gjelder studentene er det ønskelig med en viss kontinuitet. Det er viktig at systemet med tilbakemeldinger fra studentene i forkant av et sensurmøte, videreføres. Det praktiske arbeidet med forberedelser inklusive oppfølging av fagkomiteer og fagfeller gjøres av et arbeidsutvalg som er sammensatt av representanter for alle fire studiesteder.

4. Arbeidsform

Fagkomiteer-fagfellevurdering

Gjennom tre piloter er Nasjonal delprøve blitt utvidet fra å omfatte et begrenset antall fagområder (2017 – seks fagområder) til å bli komplett med tilnærmet alle kliniske og parakliniske fag (2019). Det ble tidlig etablert fagkomiteer med ansvar for å utarbeide oppgaver innen bestemte fagområder.

Fagkomiteene ble etablert etter følgende retningslinjer:

- Alle fire studiesteder skal være representert for å sikre en god lokal forankring
- Fagkomiteene skal ha med allmennmedisinere som skal sikre at allmennmedisin som fag representeres godt
- Representanter fra parakliniske fag som radiologi og klinisk farmakologi er allokert til fagkomiteene etter vurdering av arbeidsgruppen
- Hver fagkomite har en leder som er et bindeledd mot sekretariatet
- Fagkomiteene har betydelig frihet i å organisere arbeidet

Fagkomiteene har fått konkrete bestillinger på antall oppgaver innen hvert fagområde og frist for å levere disse. Etter gjennomgang i sekretariatet er alle oppgaver sendt ut til fagfellevurdering, denne har vært organisert slik:

- Hver oppgave skal gjennomleses av en allmennmedisinere, en LIS i aktuelle fag og en spesialist i aktuelle fag, disse skal ikke ha universitetstilknytning
- Fagfellene arbeider opp mot den felles flervalgsdatabasen og skårer oppgavene i henhold til relevans og gir spesifikke tilbakemeldinger
- Tilbakemeldingene fra fagfellene går direkte til oppgaveskriver som deretter er ansvarlig for å revidere oppgavene eller begrunne hvorfor revisjon ikke gjøres.

Det er arbeidsgruppens oppfatning at arbeidet med fagkomiteer og fagfeller i all hovedsak har fungert meget godt. Fagkomiteene har levert oppgaver som bestilt og fagfellene har kommentert oppgavene innen tidsfristene. Arbeidsgruppen har erfart at alle studiesteder har deltatt aktivt i oppgaveskriving, og er helt vesentlig for delprøvens faglige legitimitet og forankring. Effekten av økt fokus på språk har vært god, men har ført til noe mer pengebruk og tidsbruk i sekretariatet. For enkelte små fagområder har det naturlig nok vært problematisk å sikre representasjon fra alle fire studiesteder. Arbeidsgruppen/sekretariatet arbeider fortløpende med dette.

Representasjon av allmennmedisinere har bydd på noen utfordringer. Enkelte allmennmedisinere har vært aktive i fagkomiteene og skrevet oppgaver – av god faglig kvalitet. Andre allmennmedisinere har i større grad oppfattet sin rolle som «kontrollerende» dvs. at de i første rekke skulle sikre at spesialistene ikke laget for vanskelige oppgaver.

I hovedsak har representantene i fagkomiteene bidratt ganske jevnt med oppgaveskriving. Representantene fra UiO og NTNU har laget noe flere oppgaver enn de fra UiB og UiT. Dette er ikke overraskende ut fra dels størrelse på fakultetet (UiO) og dels ut fra erfaring/trening med å lage slike oppgaver (NTNU). Det er viktig at alle studiesteder produserer oppgaver som benyttes - ikke minst for at en felles digital eksamen skal ha solid forankring ved alle fire studiesteder og dermed god legitimitet.

Fagkomiteenes sammensetning vil naturlig nok variere. For noen av disse er det en naturlig faglig tilhørighet (eks. thoraxkirurgi, kardiologi, anesthesiologi/intensivmedisin), for andre er sammensetningen i mindre grad basert på faglig tilhørighet (flere mindre fagområder samlet av administrative hensyn). Arbeidsgruppen vurderer etableringen av fagkomiteer som viktig, men ser samtidig at det må kunne gjøres justeringer i organiseringen av komiteene ut fra hvordan disse

fungerer. Status på hvor godt den enkelte komite har fungert blir gjennomgått i samarbeid av sekretariat/arbeidsgruppe og komiteleder etter hver gjennomføring av delprøven. Arbeidsgruppen vurderer det som viktig å ha kontinuitet blant medlemmer av både fagkomiteene og blant fagfellene. Både fagfeller og representanter i fagkomiteene bør rekrutteres for 3- års perioder.

Til de 180 spørsmålene som ble brukt på delprøven vår 2019 var det totalt 424 fagfellekommentarer, som tilsvarer 2,35 fagfellekommentarer per spørsmål. 3 av kommentarene foreslo at oppgaven ble fjernet, 50 fagfellekommentarer foreslo endringer og 371 av kommentarene godkjente oppgavene uten endringer. Det gjøres oppmerksom på at langt flere oppgaver ble laget og at mange ble luket ut etter fagfellevurdering. De 424 fagfellekommentarene beskrev også relevans på oppgavene:

- Irrelevant: 6 kommentarer
- Akseptabel: 59 kommentarer
- Viktig: 184 kommentarer
- Essensiell: 175 kommentarer

Jevnt over viser dette at fagfellene synes oppgavene på delprøven var viktige og essensielle.

Fagfellene vurderer også kvaliteten på begrunnelsen for riktig svar på spørsmålene. Av de 424 kommentarene fordelte 141 seg som følger:

- Svært dårlig: 1 kommentar
- Dårlig: 6 kommentarer
- Akseptabel: 36 kommentarer
- God: 98 kommentarer

Arbeid med flervalgsdatabasen.

Arbeidsgruppen har erfart at denne databasen representerer et nyttig verktøy for oppgaveproduksjon og for kvalitetssikring av oppgaver. Samarbeidet med de ansvarlige for databasen ved NTNU har vært godt og ønsker om endringer/justeringer er i all hovedsak blitt etterkommet raskt og effektivt. Som for alle slike databaser er det enkelte elementer som ikke er optimale. Sekretariatet har noen ganger hatt vanskeligheter med å holde fullgod oversikt over oppgaver som er på ulike stadier i sin utforming og arbeidet med å flytte oppgaver mellom ulike steder i databasen krever god innsikt/erfaring. Totalt sett er imidlertid arbeidsgruppen helt klar i sin oppfatning av at man anbefaler at flervalgsdatabasen benyttes videre.

Tidsplan oppgaveproduksjon

Ved planlegging av de tre pilotene av Nasjonal Delprøve har vi valgt å starte arbeidet med oppgaver tidlig om høsten. Fagkomiteene har levert oppgavene medio desember og frem til primo februar har fagfellevurderingen pågått. Revisjon av oppgaver har vært ferdigstilt ultimo februar slik at oppgavene har vært ferdige primo mars. Det er normalt nødvendig med minimum 3-4 uker for endelig kvalitetssikring av oppgaver.

Arbeidsgruppen vil anbefale at man «bestiller» en gang per år – selv om man skal utvikle en Nasjonal delprøve/felles digital eksamen både vår og høst. Bakgrunnen for det er at arbeidet med å sette i gang fagkomiteene og ikke minst fagfellevurderingen, er så omfattende at man fra sekretariatet vurderer at det vil være klart mest hensiktsmessig å gjøre dette en gang per år fremfor to ganger per år.

Oppgaveutvelgelse

Ved de tre gjennomførte pilotene har sekretariatet (leder av arbeidsgruppen i samarbeid med 1-2 av de akademiske representantene i arbeidsgruppen) stått for utvelgelse av de godkjente oppgaver med tanke på bruk til selve prøven. Eksempelvis hadde man i 2019 omkring 240 godkjente oppgaver, av disse ble 180 valgt ut til bruk. Ved etablering av en felles digital eksamen må en felles eksamenskommisjon godkjenne en slik utvelgelse. Det må etableres rutine for hvordan utvelgelsen skal skje – en mulighet er at en mindre gruppe med en representant fra hvert studiested gjør dette under et telefonmøte

Arbeidsgruppens anbefaling:

Arbeidsgruppen anbefaler en videreføring av den organisering som har vært benyttet ved Nasjonal delprøve; Faggrupper utarbeider oppgaver etter bestilling fra arbeidsutvalget, oppgavene vurderes av fagfeller som gir tilbakemeldinger som igjen vurderes av oppgaveskriver. En mindre gruppe fra arbeidsutvalget (fagrepresentanter fra alle fire studiesteder) foretar en endelig utvelgelse av de oppgaver som skal brukes. Arbeidet med oppgaveproduksjon baseres på den eksisterende flervalgsdatabasen.

5. Plassering i studieplanene

Nasjonal delprøve som pilot har vært avholdt ultimo mars, dvs 10-12 uker før semesterslutt. For studentene ved UiB, UiT og NTNU har derfor Nasjonal delprøve vært en nyttig test før de ordinære eksamener. Ved UiO er deler av Nasjonal delprøve blitt benyttet som avsluttende digital eksamen (Modul 8).

Arbeidsgruppen er samlet i sin oppfatning at en felles digital eksamen bør avholdes mot slutten av siste semester, i praksis vil dette være ultimo mai/ultimo november. Flere av studiestedene har signalisert at de vil bruke en felles digital eksamen som den eneste «skriftlige» eksamen i siste semester, andre har signalisert at en felles digital eksamen vil være et supplement til andre skriftlige eksamener. Arbeidsgruppen er av den klare oppfatning at hvert enkelt studiested står fritt til å velge hvilken løsning de ønsker.

Det vil kreve noen tilpasninger i studieprogrammet for siste semester for å få tilpasset en felles digital eksamen helt mot slutten av semesteret. Ikke minst vil UiO måtte justere en del på timeplanene de siste månedene. Det er likevel arbeidsgruppens oppfatning at de ulike studiestedene både har mulighet til og vilje til å foreta de nødvendige tilpasninger.

Arbeidsgruppens anbefaling:

En felles digital eksamen bør plasseres mot slutten av semesteret. For å få avviklet sensuren i tide før vitnemålsproduksjonen er det nødvendig å plassere den ultimo mai/ultimo november.

6. Håndtering av utsatt eksamen og kontinuasjonseksamen?

De ulike studiestedene har forskjellige ordninger med utsatt prøve og kontinuasjonseksamener (se nedenfor). Det vil være viktig å samkjøre dette så langt som mulig. Fordi en felles digital eksamen vil bli

avviklet to ganger per år, vil det være mulig for kandidater som ikke består eksamen å forsøke på nytt seks måneder senere. UiO er det eneste studiestedet som organiserer kontinuasjonseksamen i løpet av samme semester som ordinær eksamen. Arbeidsgruppen mener at det ikke vil være hensiktsmessig å sette opp en komplett eksamen fire ganger per år, og er av den oppfatning at kontinuasjonseksamen bør gjennomføres i sammenheng med neste ordinære gjennomføring, dvs. semesteret etter henholdsvis ultimo mai/ultimo november, for alle studiestedene.

Dagens ordninger – kontinuasjonseksamen/utsatt prøve

UiT: konte/utsatt samtidig, ca. november. Dette er for de som stryker eller er syke på ordinær eksamen i mai/juni.

NTNU: konte/utsatt medio oktober (uke 42) for 6. Studieår for de som stryker eller er syke på ordinær eksamen.

UiB: Våren 2019 ble det vedtatt i programutvalget for medisin at det ikke skal avholdes konte/ny eksamen i MED12. De som er syke/stryker/ikke møter må vente til neste ordinære eksamen i desember/juni.

UiO: arrangerer konte/utsatt eksamen ca. 5-8 uker etter ordinær eksamen. Konteordningen er nedfelt i UiOs studieforskrift som må endres dersom man velger å legge seg på en løsning tilsvarende de andre studiestedene.

Arbeidsgruppens anbefaling:

Arbeidsgruppen anbefaler at det ikke avvikles egen kontinuasjonseksamen og at kontinuasjonseksamen bør gjennomføres i sammenheng med neste ordinære gjennomføring, ultimo mai/ultimo november. Kandidater som ikke består eksamen eller ikke kan møte, må ta eksamen neste gang den avvikles.

7. Anbefaling om lengde og omfang (tid, antall spørsmål og faglig sammensetning) inkludert forslag til et rammeverk

Ved de tre avviklede pilotene har det skjedd en gradvis utvidelse frem mot en nær komplett klinisk eksamen. Arbeidsgruppen har i samråd med styringsgruppen utarbeidet et rammeverk som beskriver fordelingen mellom de ulike fagområder (se vedlegg). I dette rammeverket er det angitt omtrentlige tall for hvor mange oppgaver som hvert enkelt fagområde skal ha til hver felles eksamen. Parakliniske fag (som radiologi og klinisk farmakologi) og allmennmedisin er ikke tatt med. Disse fagområdene vil være representert via oppgaver i de kliniske fag – ikke minst via oppgaver i indremedisinske og kirurgiske fag – som derfor også vektas noe tyngre enn fag som pediatri og psykiatri. En del fag er «vektet» med for eksempel 0-3 spørsmål. Slike fagområder kan ved enkelte eksamener ikke være representert, mens det ved andre eksamener kan være relativt flere oppgaver fra dette fagfeltet.

Arbeidsgruppen er av den klare oppfatning at rammeverket bør diskuteres regelmessig og revideres ved behov. Det er en intensjon at det skal foreligge en offentlig tilgjengelig tabell som viser rammeverket for nasjonal delprøve. Det bør utarbeides en presis fordeling av oppgaver som holdes løpende oppdatert og som tar hensyn til fordeling av oppgaver fra gang til gang – for å sikre at alle fagområder blir representert innen en periode på for eksempel 2-3 år.

Det bør også utarbeides skriftlige retningslinjer for hvordan oppgaver utarbeides med presisering av maksimal lengde på vignett og maksimal lengde på svaralternativer.

Arbeidsgruppen har diskutert omfanget på en felles digital eksamen. Ved de to første pilotene var det 140 oppgaver som skulle løses på 4 timer, ved siste pilot var det 180 spørsmål på 5 timer. Et høyt antall spørsmål gir teoretisk bedre reliabilitet og validitet og hvert enkelt fagområde kan representeres med flere oppgaver. På den annen side er det flere forhold som taler mot eksamener som strekker seg over mer enn 4-5 timer; praktiske forhold med gjennomføring også fordi studenter med krav på forlenget tid vil ved en 6 timers eksamen ha krav på opp mot 7,5 timer – dette medfører vanskeligheter med lokaler. Det er også reist berettiget tvil om en eksamen av 6 timers varighet med frittstående flervalgsoppgaver er optimalt. Fra flere hold har det vært påpekt at en slik eksamen i for stor grad blir en test av utholdenhet og evne til å opprettholde konsentrasjon over tid, og ikke en test av studentenes evne til klinisk resonnement.

Erfaringene fra de tre pilotene er dessuten at utformingen av oppgavene er av stor viktighet. Oppgaver som har lange vignetter og/eller lange svaralternativer oppleves som svært krevende og lite egnet. En eksamen med mer enn 140-180 spørsmål vil stille enda høyere krav til presisjon i oppgaveskriving og man må vurdere å legge inn en pause underveis.

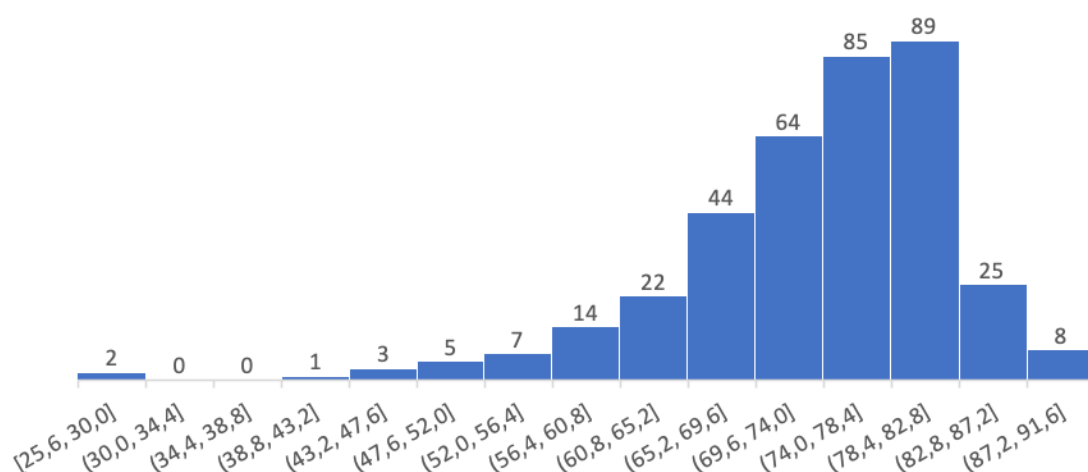
Arbeidsgruppens anbefaling:

Arbeidsgruppen anbefaler at en felles digital eksamen omfatter alle kliniske og parakliniske fag – med vekt på de kunnskaper som en nyutdannet lege skal inneha. En felles digital eksamen bør baseres på flervalgsoppgaver. Fordelingen mellom fagområder må følge et definert rammeverk – som må justeres ved behov. Omfanget av eksamen bør være 140-180 flervalgsoppgaver som skal løses innen 4-5 timer uten hjelpemidler.

Analyse av resultater

Det var i 2019 369 kandidater som avla prøven og deres skår fordelte seg mellom 25,6 og 89,5 prosent. Basert på sensurmøtets vurdering ble 8 oppgaver trukket etter studentappell og psykometriske beregninger, og 5 oppgaver fikk endret fasit. Sensur er derfor basert på en test på 172 oppgaver, hvorav 5 oppgaver har to riktige svar. Snittskår var 73,4 % og median var 75,0 %. Fordelingen i prosentandel var som vist under og viser en fin spredning:

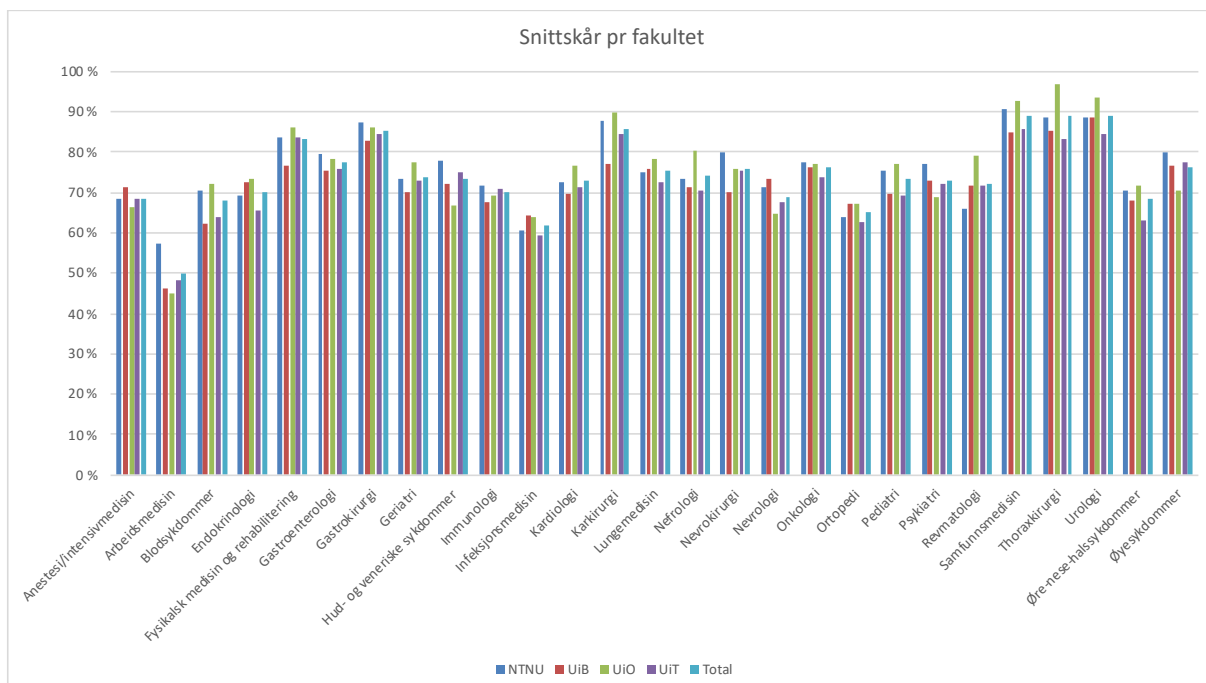

Snittskår i prosent (median i parentes) ved UiB 72,3 (74,1), UiT 71,4 (73,3), NTNU 74,3 (75,0) og UiO 75,0 (76,7). Resultatene er enda jevnere i år enn tidligere år. Til sammenligning var snittskårene i prosent (median i parentes) i 2018 ved UiB var 65,5 (68,0), UiT 71,2 (71,2), NTNU 72,2 (72,5) og UiO 74,0 (74,5). UiO hadde i 2019 som i 2018 en høy andel av spørsmålene på nasjonal delprøve som del av sin avsluttende eksamen. At forskjellene er mindre i år enn tidligere år kan ha sammenheng med at studentene i større grad er vant med eksamensformatet, har hatt muligheten til å trene på tidligere gitte delprøver og at det er flere fag som inngår i prøven i år enn tidligere som gjør at eventuelle «svake» eller «sterke» fag på enkelte studiesteder ikke får for mye å si for totalresultatet. Resultatene viser at forskjellene mellom studiestedene i Norge er marginale og som tidligere anført vil det være tendenser over tid som kan si noe om det er reelle forskjeller eller ikke.

Hvis man går ned på de ulike fagene er det tilsvarende små forskjeller i resultatene:

Fagområde	# oppgaver	NTNU	UiB	UiO	UiT	Total
Anestesi/intensivmedisin	8	68 %	71 %	66 %	68 %	68 %
Arbeidsmedisin	2	57 %	46 %	45 %	48 %	50 %
Blodsykdommer	5	70 %	62 %	72 %	64 %	68 %
Endokrinologi	8	69 %	73 %	73 %	65 %	70 %
Fysikalsk medisin og rehabilitering	3	84 %	77 %	86 %	84 %	83 %
Gastroenterologi	12	79 %	75 %	78 %	76 %	77 %
Gastrokirurgi	7	87 %	83 %	86 %	84 %	85 %
Geriatrici	6	73 %	70 %	78 %	73 %	74 %
Hud- og veneriske sykdommer	6	78 %	72 %	67 %	75 %	73 %
Immunologi	2	72 %	67 %	69 %	71 %	70 %
Infeksjonsmedisin	5	61 %	64 %	64 %	59 %	62 %
Kardiologi	15	72 %	70 %	77 %	71 %	73 %
Karkirurgi	4	88 %	77 %	90 %	84 %	86 %
Lungemedisin	10	75 %	76 %	78 %	73 %	75 %
Nefrologi	12	73 %	71 %	80 %	70 %	74 %
Nevrokirurgi	3	80 %	70 %	76 %	75 %	76 %
Nevrologi	7	71 %	73 %	65 %	67 %	69 %
Onkologi	7	78 %	76 %	77 %	74 %	76 %
Ortopedi	12	64 %	67 %	67 %	63 %	65 %
Pediatrici	6	76 %	70 %	77 %	69 %	73 %
Psykiatrici	12	77 %	73 %	69 %	72 %	73 %
Revmatologi	5	66 %	72 %	79 %	72 %	72 %
Samfunnsmedisin	2	90 %	85 %	93 %	86 %	89 %
Thoraxkirurgi	3	89 %	85 %	97 %	83 %	89 %
Urologi	3	89 %	88 %	93 %	84 %	89 %
Øre-nese-halssykdommer	5	70 %	68 %	72 %	63 %	69 %
Øyesykdommer	2	80 %	77 %	71 %	77 %	76 %
	172					

Resultatene viser at det i enkelte fag er svært jevnt, mens i andre er det noe større forskjeller. Resultatene kan dog være vanskelig å tolke da det er få oppgaver per fag som gjør statistiske

beregninger vanskelige basert på kun en prøve. Fagmiljøene bør oppfordres å se på egne resultater ved sitt studiested og se om oppgavene representerer det studentene lærer ved eget studiested.

Studentene ved UiO hadde 140 spørsmål fra Nasjonal delprøve som del av sin avsluttende eksamen for modul 8 vår 2019, mens 40 spørsmål ble besvart etterpå og disse inngikk kun i resultatet på delprøven. Tre studenter i Oslo besvarte ikke de siste 40 spørsmålene. Vi har sett på snittskår på disse to delene av prøven hver for seg. Denne viser at spørsmålene som inngikk på ordinær UiO eksamen var noe enklere enn de som ikke var med på ordinær eksamen i Oslo. Dette gjaldt for alle studiesteder. Snittet lå mellom 73,3-78,6 % på spørsmålene på ordinær eksamen i Oslo, mens snittet for øvrige oppgaver var mellom 64,0-68,7% på de ulike studiestedene. Se tabell under:

Fakultet	StudOrd	StudEkstra	ORD	Ekstra	Totalt
NTNU	115	115	75,8 %	68,7 %	74,3 %
UiB	66	66	73,7 %	67,1 %	72,3 %
UiO	100	97	78,6 %	64,0 %	75,0 %
UIT	88	88	73,3 %	64,6 %	71,4 %
	369	366			

Standardsetting

Prøven var i år, som i fjor, obligatorisk, men det ble ikke stilt noe krav til standard på besvarelsen som ble levert. Studentene fikk rapport om hvordan de gjorde det sammenlignet med kohort på eget universitet og landsgjennomsnittet. Vi har likevel gjort noen vurderinger på hva utfallet hadde blitt hvis man skulle sette en grense mellom bestått og ikke-bestått. Per i dag bruker de fleste norske medisinske fakulteter forutbestemte absoluttgrenser som setter grensen mellom bestått/ikke-bestått eller ulike karakterer. Med utgangspunkt i det har vi beregnet antall stryk og strykrate for absolutt beståttgrenser mellom 55 og 65 %. Vi har i tillegg vurdert hva beståttgrensen ville ha blitt hvis man benytter seg av modifisert Cohens metode, en metode som tar høyde for prøvens vanskelighetsgrad og benytter studentene på 90-persentilen (på denne prøven hadde de 82,6 % riktig) som en referansegrense (Taylor, 2011). K-verdi angir hvor mange prosent av poengsummen til 90-persentilen som blir beståttgrensen. Resultatene er presentert i tabellen under.

Absolutttall	Totalt	NTNU	UiO	UiB	UIT	Prosent	Totalt	NTNU	UiO	UiB	UIT
Bestått 55	353	113	99	63	79		95,9	98,3	99,0	95,5	89,8
Bestått 60	342	111	94	61	77		92,9	96,5	94,0	92,4	87,5
Bestått 65	319	109	88	53	70		86,7	94,8	88,0	80,3	79,5
Stryk 55	15	2	1	3	9		4,1	1,7	1,0	4,5	10,2
Stryk 60	26	4	6	5	11		7,1	3,5	6,0	7,6	12,5
Stryk 65	49	6	12	13	18	% Stryk	13,3	5,2	12,0	19,7	20,5

	90 persentil	82,6	Totalt	NTNU	UiO	UiB	UIT	Prosent	Totalt	NTNU	UiO	UiB	UIT
K-verdi	0,6	49,5	8	2	1	1	4		2,2	1,7	1,0	1,5	4,5
K-verdi	0,65	53,7	12	2	1	3	6		3,3	1,7	1,0	4,5	6,8
K-verdi	0,7	57,8	20	3	3	5	9		5,4	2,6	3,0	7,6	10,2
K-verdi	0,75	61,9	39	5	10	10	14		10,6	4,3	10,0	15,2	15,9

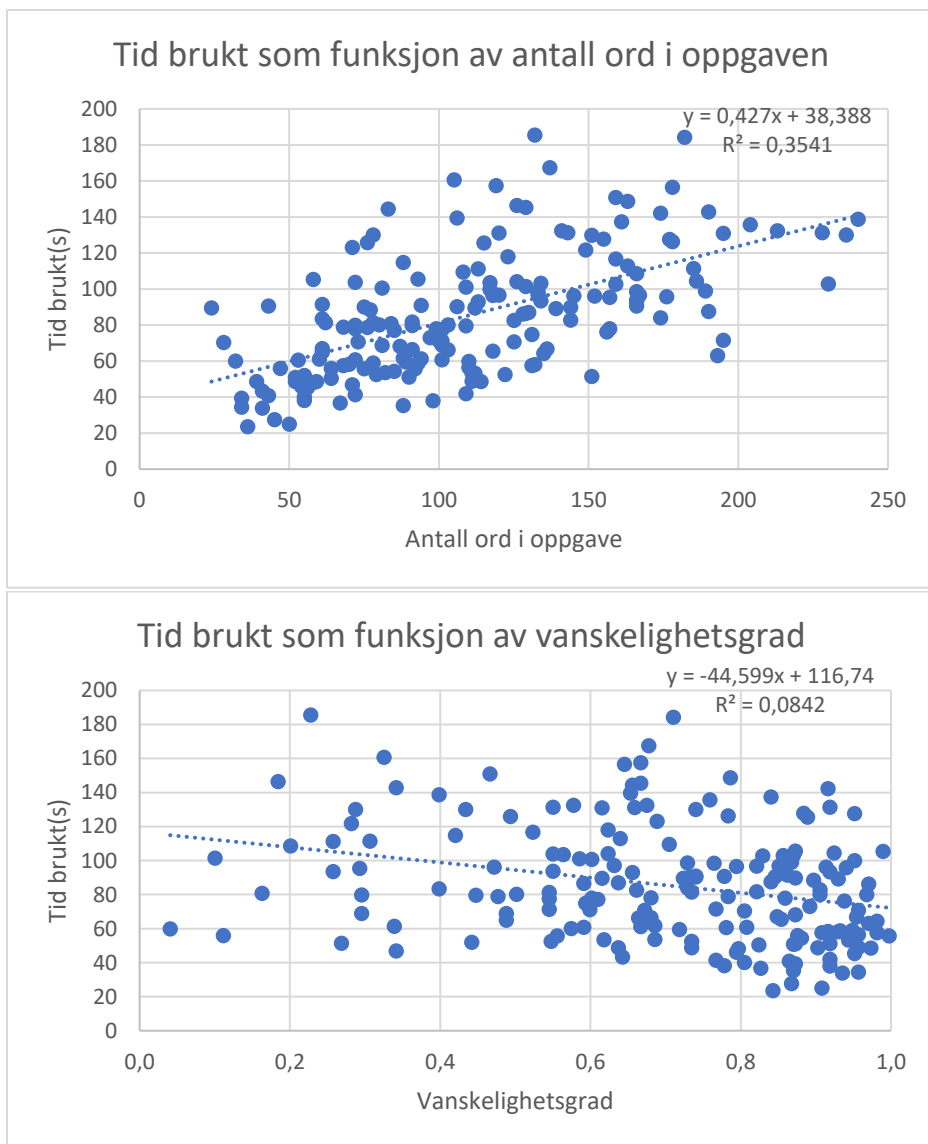
Fakultetene jobber nå mot at det blir en felles eksamen i 2021 hvor standarden skal være bestått eller ikke-bestått. Disse tallene bør derfor være en del av diskusjonen om hvor grensen mellom bestått og ikke-bestått bør gå.

Tidsbruk

Tilbakemelding fra flere studenter var at tiden var knapp på prøven. Tid brukt per spørsmål har vært mulig å beregne for studentene ved UiB, UiO og NTNU som brukte Inspira som plattform. Det har ikke

vært mulig å hente ut disse tallene fra Wiseflow ved UiT. Det var satt av 100 sekunder per spørsmål som også skulle inkludere tid til pauser. Gjennomsnittlig tid brukt per spørsmål var 86 sekunder. Kandidatene ved NTNU brukte 80 sekunder, UiB 86 sekunder og UiO 92 sekunder per spørsmål. Når det gjelder sammenhengen mellom tidsbruk hhv antall ord i oppgaven og vanskelighetsgrad, ser det ut til at antall ord er det som i størst grad påvirker tidsbruken på oppgaven. Se figurer under.

Arbeidsgruppens anbefaling

Arbeidsgruppen vil foreløpig ikke komme med en klar anbefaling vedrørende standardsetting, dette må diskuteres ytterligere og resultatene fra piloten våren 2020 må også legges til grunn.

8. Anbefaling om studieadministrative aspekter

Håndtering av forlenget tid/tilrettelegging på eksamen

Studenter kan bli innvilget tilrettelegging både for enkelteksamener og permanent tilrettelegging som gjelder for hele studiet. Det er særlig tilrettelegging gjennom forlenget tid på eksamen som er aktuelt ved en felles eksamen. Praksisene ved de ulike studiestedene i hvor mye de innvilger er listet opp under, og av hensyn til likebehandling av studentene som skal opp til en eventuell felles digital eksamen, så bør dette være likt for alle studiesteder.

Dagens ordninger med utvidet tid:

NTNU: Studentene kan få innvilget 45 minutter ekstra tid ved 4 timers skoleeksamen og 60 minutter ekstra tid ved 5 og 6 timers skoleeksamen.

UiB: Det gis ½ time utvidet tid ved eksamener opp til 4 timer og 1 time utvidet tid ved eksamener som varer lenger enn 4 timer.

UiO: Fra V17 kullet er det innført at det gis 15 minutter ekstra tid ved 1-2 timers eksamen; 30 minutter ved 3-4 timers eksamen; 1 time ved 5-8 timers eksamen. Hvis det ikke er noen som er eksamensmeldt og har fått 25% ekstra tid fra tidligere (dvs. rykket ned fra tidligere kull), så får alle kandidater ekstra tid etter UiO-standarden fra V17.

UiT: Studenter kan få utvidet eksamenstid på 20 minutter ved skoleeksamener som varer i inntil tre timer. 30 minutter ved eksamener som varer fra tre til fem timer og en time på skoleeksamener som varer i fem timer eller mer.

Tillatte hjelpemidler

I piloteringen har det ikke vært tillatte hjelpemidler på nasjonal delprøve, og spørsmålene utformes slik at det ikke skal være nødvendig med hjelpemidler. Om hjelpemidler er tillatt på en eksamen, og i så fall hvilke, må fremgå av emnebeskrivelsen for det respektive emne. Av hensyn til likebehandling må tillatte hjelpemidler være likt for alle studiesteder. Oppgavene bør utformes slik at hjelpemidler ikke er nødvendig.

Målformer

Jfr. Forskrift om målformer i eksamensoppgaver § 2 skal eksamensoppgaver foreligge i begge målformer, dvs. bokmål og nynorsk. §3 gir anledning til å gjøre unntak fra dette dersom:

- a) Det er klart at alle kandidatane har ønskt same målforma
- b) Det gjeld særleg omfattande eksamensoppgåver
- c) Fagterminologi manglar eller er ukjend for kandidatane i ei målform, og det derfor kan vere fare for mistydingar

B og C kan være aktuelle for en felles eksamen. Samtidig har det vært en hovedintensjon å tilrettelegge for nynorsk. Fra arbeidsgruppens tilråding til dekanmøtet i juni 2018:

Det må tilrettelegges for tid til dette som en del av prosessen med å utarbeide oppgaver. For å sikre god kvalitet på oversettelse er det ønskelig at dette gjøres eksternt og av personer som er kvalifisert til å oversette medisinsk innhold. Det anbefales at eksternt firma oversetter prøven til nynorsk og samtidig gjør korrekturlesingen av bokmålsutgaven av prøven

Det er allikevel ikke tatt klar stilling til om en skal ha en nynorsk versjon gjennom et skriftlig vedtak. Dersom dette skal gjennomføres må det i budsjett settes av større bevilging til oppgaveproduksjon da dette ikke er lagt inn i budsjett for 2020-2021. Endelig pris på oversetting avhenger av antall oppgaver

som lages; et grovt estimat for to fullstendige sett (høst og vår) tyder på at kostnad kan bli opp mot 80 000 kr.

Arbeidsgruppens anbefaling

Nasjonal delprøve følger dagens lokale ordninger med utvidet tid, men av hensyn til likebehandling av studentene så bør dette være likt for alle studiesteder ved en felles eksamen.

Oppgavene må utformes på en slik måte at hjelpemidler ikke skal være nødvendig.

Det må etableres rutiner for språklig kvalitetssikring, både hva gjelder språk generelt, men også for bruk av medisinsk terminologi – for å unngå misforståelser og sikre at en felles digital eksamen har en adekvat kvalitet. Styringsgruppen må ta klar stilling til om eksamen skal foreligge på både nynorsk og bokmål, og man må kvalitetssikre en eventuell oversatt versjon med tanke på faglig innhold/betydning.

Begrunnelse på egen besvarelse etter eksamen

I henhold til [UH-loven § 5-3. Klage over karakterfastsetting – rett til begrunnelse](#) har studentene rett til å be om begrunnelse på sin karakter i en uke etter at sensuren er publisert:

«(1) Kandidaten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse, dersom kandidaten får meddelt karakteren elektronisk og kan fremsette krav om begrunnelse på tilsvarende måte, fremsettes innen én uke fra karakteren ble kunngjort. Ved annen type kunngjøring må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

(2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Institusjonen bestemmer om sensor skal gi begrunnelsen muntlig eller skriftlig.»

I piloteringsfasen har studentene fått en individuell tilbakemelding med informasjon om egen totalscore opp mot nasjonalt gjennomsnitt, samt informasjon om egen prestasjon på de ulike fagområdene opp mot nasjonalt gjennomsnitt og informasjon om plassering på prosentil ved eget studiested.

Styringsgruppen vedtok 21. januar 2019 å gå inn for bruk av karakterskala Bestått/Ikke bestått på en felles eksamen (jfr. referat 21012019, «Enighet om at vi kan ha Bestått/Ikke bestått uten tilbakemelding, fasit med begrunnelser vil være tilstrekkelig for studentene»¹). Dette ble informert om i statusmøte for arbeidsgruppen i februar der studentrepresentantene var enige i beslutningen.²

¹ file:///\\kant\med-faksekr-felles\med-fakadm-oslo2014\NASJONAL%20DELPRØVE\21_Styringsgruppen\Styringsgruppen_2019\21012019_Møte%20med%20styringsgruppen\21012019_Referat_1.1.docx

² \\kant\med-faksekr-felles\med-fakadm-oslo2014\NASJONAL DELPRØVE\01_ADM\2018-2019_Fase4>Statusmøter_arbeidsgruppen\20190502

Det er ikke ønskelig å operere med den automatiske tilbakemeldingen som oppgir prosentscore i tillegg, da dette vil kunne gi et parallelt rangeringssystem og bidra til at tilbakemeldingen blir brukt som et redskap ovenfor arbeidsgivere. Tilbakemeldingen inneholder ikke personinformasjon som gjør at den får gyldighet på linje med eks. en karakterutskrift. Samtidig er det erfaring blant annet fra Oslo med at studenter som får oppgitt prosentscore likevel henter den ut og legger den ved andre dokumenter, for eksempel i sammenheng med jobbsøknad.

Studentene har hele veien vært tydelige på at de har ønsket en tilbakemelding om hvordan de har prestert. Samtidig har de vært tydelige på at de først og fremst ønsker at nasjonal delprøve (og en eventuell felles eksamen) skal være et verktøy i arbeidet med utdanningskvalitet og at de ikke ønsker at den skal ende opp med å bli et moment hvor arbeidsgivere spør etter poengscore i forbindelse med jobbsøknad. I studentevalueringene gjennomført etter hver delprøve har det også vært et tydelig flertall (81%) for at studentene ikke ønsker at en felles eksamen skal oppgis med poengsum på vitnemålet.³

Med 400 studenter og anslagsvis 5-7 stryk fra hvert av studiestedene, vil henvendelser om begrunnelse på egen besvarelse komme opp i etterkant av publisert sensur. Alle studiestedene har etablerte rutiner og kanaler for å be om begrunnelse. Arbeidsgruppen mener at disse bør brukes, og at eventuelle henvendelser videresendes sekretariatet.

Håndtering av klager på formelle feil og klage på karakter

I henhold til UH-loven §5-2 og 5-3 kan kandidater etter en eksamen klage på formelle feil og på karakterfastsettingen.

Klage på karakter:

I UH-loven §5-3 (4) er det fastsatt at en kandidat kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas, og det er individuell klagerett ved gruppeeksamen. Dette vil si at en eventuell endring av karakter etter klage vil kun gjelde for den studenten som har klaget. Det er fakultetene selv som fastsetter klagekommisjon, og ved ny sensurering skal sensorene ikke få opprinnelig karakter, sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen. Dette er praksis ved UiO, UiT, NTNU og UiB, og krav om klage fremsettes lokalt overfor fakultetenes gjeldende frister.

Arbeidsgruppen er av den oppfatning at det bør opprettes en felles klagekommisjon for alle studiesteder, men klagen bør rettes til lokal studieadministrasjon og videresendes felles klagekommisjon. Dette fordi klagen må registreres i FS slik at man kan skrive ut ny vurderingsprotokoll. Praksis med at kun klagers besvarelse eventuelt resensureres foreslås videreført.

Formelle feil

I henhold til loven kan en kandidat klage på formell feil innen tre uker etter at vedkommende burde være kjent med forholdet, og klagen skal fremsettes for institusjonen.

³ \\kant\med-faksekr-felles\med-fakadm-oslo2014\NASJONAL DELPRØVE\23_Rapportering\Rapport-2019\Studentevalueringene 2019

Ved eksamener med FVO-formatet er erfaringen at klager på formelle feil svært ofte gjelder klager på oppgavene. Dette gjenspeiles i kommentarer som for eksempel «oppgitt svar er feil» og «flere svaralternativer kan være riktige». Det vil også kunne komme inn klager på formelle feil som gjelder andre sider av eksamensavviklingen, eksempelvis tekniske feil, støy i lokalet under gjennomføring av eksamen eller tilsvarende.

Rutinene som er innført rundt nasjonal delprøve innebærer at kandidatene umiddelbart etter eksamens slutt får tilgang på egen besvarelse samt fasiten hvor hvert spørsmål inneholder en begrunnelse for hvorfor riktig svar er definert som riktig. De alle fleste oppgavene inneholder også begrunnelse for hvorfor de andre svaralternativene var feil. Kandidatene som har tatt prøven får en uke på seg til å gå igjennom egen besvarelse opp mot fasit, og å sende inn tilbakemeldinger på oppgaver de mener hadde:

- Feil beste svar
- Mer enn ett beste svar
- Uklar vignett
- Uklar spørsmålsstilling
- Inneholdt feil på bilde

I tillegg kan utfyllende tilbakemeldinger også sendes på e-post. Tilbakemeldingene gjennomgås på sensurmøtet. Alle tilbakemeldingene skal sendes inn senest 1 uke etter eksamen, via oppgitte kanaler. Behandlingen resulterer i et psykometrinotat som offentliggjøres på nett kort tid etter sensurmøtet og samtidig med publisering av sensuren.

Når det gjelder eksamensavviklingen generelt loggføres eventuelle hendelser som har oppstått underveis:

- Tekniske problemer
- Oppdagede feil i spørsmål
- Feil med løsningen
- Hendelser som støy i lokalet

Kandidater som er særlig berørt noteres med kandidatnummer. Loggene fra hvert enkelt sted oversendes sekretariatet ved eksamens slutt, og inngår i en sluttrapport for dagen. Dette for at eventuelle vesentlige hendelser ikke skal komme kandidatens resultat til ugunst.

Rutinene for behandling av klage på formelle feil, dersom det dreier seg om klage på oppgavene, er at eksamenskommisjonen gir et tilsvarende svar som resulterer i et vedtak om hvorvidt klagen tas til følge eller ikke. Det vil være mulig for en felles eksamenskommisjon å utarbeide et tilsvarende vedtak ved slik klage. Det er derimot svært viktig at eksamenskommisjonen får inn alle tilbakemeldinger til sensurmøtet, og at tilbakemeldinger derfor sendes inn via de kanalene som kommisjonen oppgir. Å besvare klager på spørsmål er en tidkrevende prosess, siden fagpersoner og oppgaveforfattere må mobiliseres for å følge opp svar. Dersom tilbakemeldinger blir sendt til eksempelvis postmottak sentralt ved universitetene, er fordeling til saksbehandler og videresending til kommisjonen en unødvendig forsinkelse. I verste fall kan en slik forsinkelse føre til at tilbakemelding fra studentene ikke er tilgjengelig for eksamenskommisjonen ved sensurmøtet.

Når det gjelder klager på formell feil basert på hendelser/momentene knyttet til eksamensavviklingen (eksempelvis forstyrrende støy i lokalet) vil dette i Oslo følges opp administrativt og forelegges studiedekanen for vedtak om medhold på klage eller ikke. Ved UiT blir slike klager behandlet lokalt.

Klageadgangen er individuell, dvs. alle som vil være med å klage må signere på klagen, men dersom det vurderes slik at feilen kan ha hatt betydning for alle kandidater, kan fakultetet bestemme at det skal gjennomføres ny sensur eller avholdes ny eksamen for alle kandidater, selv for de som ikke har klagd. Fakultetet kan også bestemme at eksamen ikke oppheves, men at alle kandidatene tilbys ny eksamen eller ny sensur, hvor kandidatene selv kan ta stilling til om de vil benytte seg av muligheten. Ved UiB kan fakultetet gi studenten medhold på klagen dersom klagen på formelle feil blir vurdert som berettiget. Utfallet av medhold vil være at studentene som rammes av feilen enten får ny sensur eller må avlegge ny eksamen. Ved medhold, skal aldri sensor gi en mildere vurdering av eksamen eller prøven på grunn av formelle feil. Sensor kan kun vurdere eksamensbesvarelsen som faktisk foreligger og ikke hva studenten kunne ha prestert. Ved NTNU er det fakultetet som avgjør klagen. Hvis studenten ikke gis medhold, sendes klagen til NTNUs klagenemnd for endelig avgjørelse.

Hvordan be om begrunnelse på karakter og sende inn klager?

Jfr. UH-loven skal klage på formelle feil fremsettes for institusjonen. Ved en felles eksamen er det mange fordeler med å holde seg til de eksisterende lokale rutinene som finnes. Blant annet er det en rekke krav til arkivering i arkivsystem/studentmapper og registreringer i felles studentsystem som må gjøres i den enkelte institusjonens base. Det er et poeng å holde kontaktpunktet for en del henvendelser lokalt, slik at eget studiested har oversikt over hva som rører seg i kullet og sørger for at reglene for saksbehandling ved eget studiested følges.

Samtidig kan det være hensiktsmessig at det på en eksamen, som den avsluttende skriftlige eksamen på medisinstudiet, er en felles standard for begrunnelser på karaktersetting og at klagebehandling gjøres av samme klagesensorer. Med tanke på den store kvalitetssikringen som ligger i selve prosessen med utarbeiding av oppgaver og eksamenssettene før og frem til sensur, er det viktig å sikre at ikke lokale prosesser og rutiner fører til ulik behandling.

Arbeidsgruppens anbefaling:

Studiestedene lokalt tar imot henvendelser som begrunnelser og klager, og at dette videresendes sekretariatet som koordinerer oppfølging.

Klagenemnd

I henhold til [UH-loven kap 5](#) skal den enkelte institusjon opprette Klagenemnd. Klager på formelle feil kan i noen tilfeller havne i klagenemnd, dersom studenter velger å påklage avgjørelsen vedtaket representerer.

- Sensurvedtak er å regne som et enkeltvedtak, men disse vedtakene klager man på gjennom behandlingen av klage på sensur. Ny sensur etter klagebehandling kan ikke påklages til nemda. Av denne grunn klager noen studenter på både sensur og formell feil og ser hvor de får medhold.
- Vedtak på formelle feil er å regne som enkeltvedtak som kan påklages videre til klagenemnd. Jfr. UH-loven har hver institusjon egen klagenemnd, og i sammenheng med en felles avsluttende eksamen er det et spørsmål om hvilken klagenemnd som skal behandle en slik sak.

Arbeidsgruppens anbefaling:

Det må avklares hvordan klager formelt skal håndteres, lokalt eller via en sentral klagenemnd. Det er viktig at dette er avklart og at rutinene for dette er like for de fire studiesteder.

9. Anbefaling om praktisk avvikling

For studentene er det en fordel å være kjent med systemet som brukes under delprøven. Likeledes er det en fordel i gjennomføringen at lokale rutiner for eksamensavvikling kan følges. Studiestedene har rutiner for oppstart, avvikshåndtering og avslutning av eksamen som er tett knyttet til eksamenssystemets utforming.

Fordelene ved å beholde lokale eksamenssystemer må veies opp mot behovet for å sikre like betingelser og minimere feilkilder som kan oppstå underveis i prosessen. Arbeidsgruppens vurdering er at det har fungert godt å benytte lokale systemer til nasjonal delprøve, og at dette ikke har gått utover kvalitet på delprøven ved noen av studiestedene eller skapt ulike betingelser. Samtidig er det nødvendig å holde fokus på dette og evaluere om lokale systemer på sikt er mest hensiktsmessig. For videre gjennomføringer vil UiO, NTNU og UiB benytte Inspira, mens UiT vil fortsette med Wiseflow.

Det er utarbeidet en felles kjøreplan for gjennomføring av selve prøvedagen for alle studiestedene. Salene blir klargjort i henhold til lokale rutiner, og under prøven holdes kontakt gjennom telefon og adobe connect. Lokal faglærer går trøsterunde hvert sted, og ved spørsmål fra studenter ut over dette blir svar utformet av faglig leder. Henvendelser som gjelder spørsmål blir logget slik at sekretariatet har oversikt over hvilke spørsmål som evt. er problematiske til sensurmøtet. Tekniske problemer for kandidater blir håndtert av lokale IT-vakter. Problemene blir også logget slik at sekretariatet har oversikt over hvem som opplevde noe, hva som skjedde og håndteringen av dette. Viktige eller kritiske hendelser meldes i adobe connect umiddelbart og mindre hendelser blir levert i samleglogg på slutten av dagen. Ved å ha så tett oppfølging under selve gjennomføringen av prøven kan det tilrettelegges for best mulig håndtering av de aktuelle kandidatene. Samtidig kan det også unngås at en hendelse i ettertid blir fremstilt som noe annet enn hva det var. Hendelsesloggen er nyttig til egen statistikk og evaluering av opplegget. Det ble ikke meldt om hendelser fra noen av studiestedene i form av vesentlige tekniske problemer. Ved de gjennomførte piloter har det bare vært mindre tekniske problemer, bl.a. knyttet til zoom funksjoner. Verken UiO, UiB, UiT eller NTNU meldte om at det var feil eller vesentlige uklarheter i oppgavene.

Arbeidsgruppens anbefaling:

Arbeidsgruppen anbefaler at man foreløpig benytter lokale eksamenssystemer – det må sikres at disse gir like betingelser for studentene. Viktig er det at studentene møter eksamenssystemer som er kjent. Ved overgang til andre eksamenssystemer må man etablere gode rutiner for informasjon og trening i praktisk bruk av eksamenssystemet som skal benyttes. Ved avvikling av eksamen må det være robuste rutiner for registrering av alle avvik og rutiner for umiddelbar kommunikasjon mellom eksamensstedene. Arbeidsgruppen er godt fornøyd med gjennomføringen av de tre pilotene, og

anbefaler at praksis med kjøreplan og umiddelbar kommunikasjon mellom eksamensstedene videreføres.

10. Studentenes perspektiver

I etterkant av årets prøve fikk studentene tilsendt et skjema for tilbakemeldinger etter gjennomført prøve. Av de 369 som tok prøven, svarte 216 (58,5%) på skjemaet de fikk tilsendt. Av de som svarte var det 31% av NTNU-studentene, 29% av UiO-studentene, 24% av UiT-studentene og 14% av UiB-studentene. Svarprosenten for hver institusjon må tas høyde for når en vurderer betydningen av tilbakemeldingene. I motsetning til tidligere år, var det i 2019 ikke mulig å gi kvalitative tilbakemeldinger, men en skulle svare på 16 spørsmål ved hjelp av tallene 1-5, der 1 indikerte svært dårlig og 5 indikerte svært bra.

Prøven og oppgavens relevans

Studentene synes å være ganske fornøyde med spørsmålenes relevans, og med en score på 4,10 kan dette indikere at prøven i sin helhet oppleves som meningsfull, også når studentene er inne i sitt siste semester på medisinstudiet. Studentene er relativt enige (3,90) om at spørsmålene som stilles tester sentraler deler av fagene. Både spørsmålene (3,90) og prøvens fasit (4,20) og psykometrinotat skårer rimelig høyt på kvalitet. Studentene er godt fornøyde med å selv kunne komme med tilbakemeldinger på spørsmål (4,20).

Praktiske og tekniske rammer rundt prøven

Ved den første delprøven i 2017 var eksamen delt inn i flervalgsoppgaver og sekvensielle oppgaver. Dette fikk gruppa en del tilbakemeldinger på under tilbakemeldingen etter første pilot, og en har senere gått over til et format med kun flervalgsoppgaver. Studentene synes å være fornøyde med flervalgsoppgaver som format (4,10). Det ble rettet kritikk mot både bildenes oppløsning og rettskriving. I de senere prøvene har det vært langt mer fokus på at bildene som bruker skal være av en oppløsning som gir studentene best mulige forutsetninger for å løse oppgaven. Det legges nå også mer vekt på det språklige, og oppgaven sendes nå ut til eksternt personell som skal sikre prøven mot store språklige blemmer.

Ved tidligere prøver har det vært utfordrende å informere sisteårskullene til riktig tid. I 2019 har dette blitt løst på en mer fordelaktig måte, og studentene scorer informasjonen de fikk før prøven til 4,40. De har også blitt langt mer fornøyde med eksamenslokalet (4,40) og den digitale løsningen (4,40).

Tidsbruk

Tidsbruk har vært en utfordring siden den første prøven i 2015. Å finne en balanse mellom for god og for knapp tid har ikke vært bare enkelt. Ved den første prøven i 2017 svarte 51% at de hadde god tid. Dette står i kontrast til at nettopp tidsbruk er en av faktorene prøven scorer lavest på (3,10). På tross av at det ikke var mulig for hver enkelt student å komme med kvalitative tilbakemeldinger i år, så har vi likevel fått en del konkrete tilbakemeldinger på tidsfaktoren. Det er viktig at studentene føler at prøven tester klinisk resonnement, og ikke hvor fort studenten leser. Arbeidet med å tilpasse

oppgavene, deres vanskelighetsgrad og format til den relativt korte tiden som er allokeret til hvert spørsmål, er et kontinuerlig arbeid. Tidsbruken øker proporsjonalt med både vanskelighetsgrad og antall ord i oppgaven. Oppgavene skal være av varierende vanskelighetsgrad, og dette er viktig å ta hensyn til når en setter sammen en prøve. Antall ord i den enkelte oppgaven er noe som er enda enklere å justere for på forhånd, og det bør siktes mot en enda klarere mal for hvordan oppgavene skal utformes for å sikre nettopp dette.

Prøvens fremtid

Studentene ble allerede i 2017 spurt om de ønsket at en skulle jobbe mot en felles skriftlig nasjonal avsluttende eksamen. I 2017 svarte 68% av respondentene ja på dette spørsmålet. Dette tallet har økt til 88% i 2019. Hele 97% synes at en skal fortsette med nasjonale prøver i medisinstudiet, uavhengig av hvorvidt dette regnes som en del av avsluttende eksamen. Som ved tidligere tilbakemeldingsrunder ønsker flertallet (81%) seg en bestått/ikke-bestått-skala ved en slik prøve i fremtiden.

Av studentenes tilbakemeldinger kan en trekke ut en del generelle poenger. I prøvens tredje pilot synes studentene å ha mer tillit til prøven, og de er mer fornøyde med både praktiske og tekniske løsninger rundt prøven. Studentenes tillit bør en ikke ta lett på. Tre vellykkede piloter er ingen garanti for at trenden vil fortsette slik uten et kontinuerlig kvalitetsarbeid. Prøven har så langt gitt jevne resultater mellom de ulike institusjonene, og dette er nok med på å bidra til å styrke både studentenes og fagmiljøenes tillit. Det finnes hverken felles rammeplaner eller felles kompetansemål/læreplanmål for medisinstudiet i Norge og lokal forankring av prøven er derfor essensielt for videre tillit. Viktigheten av å rekruttere fagpersoner fra de fire institusjonsmiljøene kan derfor ikke overdrives.

11. Økonomi og budsjett

Budsjett for 2019				1.1.2019- 31.12.2019	1.1.2020- 31.12.2020	1.1.2021- 31.12.2021
Inntekter		Beskrivelse				
	Bidrag UIO	Institusjonens andel i prosjektet		300 000	300 000	300 000
	Bidrag UIB	Institusjonens andel i prosjektet		300 000	300 000	300 000
	Bidrag NTNU	Institusjonens andel i prosjektet		300 000	300 000	300 000
	Bidrag UIT	Institusjonens andel i prosjektet		300 000	300 000	300 000
	Totalt			1 200 000	1 200 000	1 200 000
Utgifter						
	Tiltak					
	Prosjektleder	Lønnskostnader	0,2 årsverk	250 000	250 000	250 000
	Administrativ koordinator	Lønnskostnader	0,4 årsverk	400 000	400 000	400 000
	Drift og vedlikehold av database	Lønnskostnader for databasedrift, utvikling, analyse	0,5 årsverk	350 000	350 000	350 000
900000	Driftskostnader			200 000	200 000	200 000
990000	Prosjektets driftsbudsjett	Gen.drift, trykksaker, litteratur/artikler, reise ifm innlegg		100 000	100 000	100 000
900335	Driftskostnader komiteene	Møtevirksomhet ifm oppgavearbeid		40 000	40 000	40 000
730001	Kostnader ifm peer review/ kvalitetssikring			60 000	60 000	60 000
	Totalt			1 200 000	1 200 000	1 200 000

Oversikt - Forbruk 1.1.2016 tom 30.6.2019		1.1.2016-30.6.2017	1.7.2017-31.12.2018	1.1.2019-30.06.2019
Lønnskostnader sekretariat	20% prosj.leder, 50% sekretær tom. 30.6.2017. Fom. 1.7.2017 40% sekretær	856 300	839 691	-
Lønnskostnader IT	50% stilling. Databasedrift, utvikling, analyse	387 500	558 348	-
Inngående balanse				292 416
Driftskostnader	Komiteene, gen.drift, kval.sikring	149 472	234 154	207 866
Driftskostnader - Gen. drift		97 339	115 213	32 888
Driftskostnader, komiteene		28 956	60 099	8 563
Kvalitetssikring		23 177	58 842	88 003
Tiltak 1 - Konferanse				-
Tiltak 2 - Kurs / kompetanse				78 412
SUM utgifter, per periode		1 393 272	1 632 193	500 282

Oversikt - bidrag 1.1.2016-30.06.2019	1.1.2016-30.6.2017	1.7.2017-31.12.2018	1.1.2019-30.06.2019
Bidrag UIO	348 318	408 048	125070*
Bidrag NTNU	348 318	408 048	125070*
Bidrag UIB	348 318	408 048	125070*
Bidrag UIT	348 318	408 048	125070*

Kommentarer

- * Fakturering for bidrag fra studiestadene vert ikke gjort før årsslutt, sum per studiestad er mellombers fordeling per 31.07.2017
- Lønnskostnader sekretariat og IT blir fakturert årleg, og er per tidspunkt ikke tilgjengeleg.

